

OULAISTEN KAUPUNKI

ARVIOINTIKERTOMUS 2020

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA 2020

Kuntalain 121 §:n mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten.

Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöiden tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä.

Tarkastuslautakunnan tehtävä on valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano on ollut seuraava talousvuoden 2020 aikana:

Varsinainen jäsen	Varajäsen	Muutokset
Raimo Räisänen, pj	Riitta Honkimaa	Varajäsen 3.6.2020 asti
	Maarit Grekula	Varajäsen 4.6.2020 alkaen
Arto Ylikulju, vpj	Kaarina Huhtala	
Merja Paavola	Paula Jääskelä	
Salme Mäyrä	Riitta Honkimaa	Varsinaisen jäsenen ero 3.6.2020 alkaen. Tilalle valittu Riitta Honkimaa.
Riitta Honkimaa	Mauri Myllykangas	Varsinainen jäsen ja varajäsen 4.6.2020 alkaen.
Jorma Kortesoja	Rauno Ojantakanen	

Lautakunnan sihteerinä ovat toimineet tilintarkastajat HT, KHT, JHT Matti Keskitalo, JHT, KHT Miia Löytölä ja JHT, HT Jarmo Raati.

Tarkastuslautakunta valitsi painopistealueeksi teknisen toimen sekä perusturvan tarkastuslautakunnan kokouksessa 28.9.2020 pykälä § 59.Arvioinnin suorittamiseksi tarkastuslautakunta on kuullut toiminnasta vastaavia viranhaltijoita ja henkilöstöä eri hallintokunnista, jotka toimivat eri osastoilla tai eri asiakasrajapinnoissa. Tarkastuslautakunta on tutustunut arvioitavia toimintoja koskeviin vertailutietoihin. Lisäksi lautakunta on kuullut useampaan kertaan kaupunginjohtajaa ja talousjohtajaa kaupungin toimintaympäristöä, toiminnan kehittämistä ja hallintoa koskevissa asioissa sekä kaupungin taloutta ja rahoitusta koskevissa kysymyksissä.

Tarkastuslautakunta on seurannut kaupungin talousarvion ja valtuuston vahvistamien toiminnallisten tavoitteiden toteutumista sekä toimielinten ja johtavien viranhaltijoiden toimintaa. Tarkastuslautakunta huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta ja valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista. Tarkastuslautakunta on kokoontunut vuoden 2020 aikana yhteensä kymmenen kertaa arviointitehtävän suorittamiseksi.

2. EDELLISEN VUODEN ARVIOINTIKERTOMUKSEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Vuoden 2019 arviointikertomuksessa on kaupungin talouden osalta todettu syitä vuoden 2019 alijäämäiseen kehitykseen (verotulojen heikko kasvu, väestömäärän aleneminen, valtionosuusleikkaukset) sekä talousarvion ylittyminen sivistystoimessa sekä erikoissairaanhoidossa. Tarkastuslautakunta totesi tuolloin, että jatkossa investointitaso on pysyttävä maltillisena ja kustannuskehityksen hallinnassa.

Tarkastuslautakunnan vuotta 2019 koskeva arviointikertomus merkittiin kaupunginvaltuuston tiedoksi 3.6.2020 §13. Kaupunginvaltuusto pyysi kaupunginhallitusta antamaan syyskuun 2020 loppuun mennessä valtuustolle selvityksen siitä, mihin toimenpiteisiin toiminnasta vastaavat henkilöt ja tilivelvolliset ovat ryhtyneet arviointikertomuksen johdosta.

Kaupunginhallitus lähetti arviointikertomuksen tiedoksi lautakunnille 15.6.2020 ja pyysi lausunnot arviointikertomuksessa mainituista huomioista ja niiden perusteella tehdyistä toimenpiteistä. Kaupunginvaltuusto merkitsi tiedoksi 2.9.2020 arviointikertomukseen annetut lautakuntien ja henkilöstöjaoston lausunnot.

Tarkastuslautakunta on käsitellyt arviointikertomukseensa saadut vastineet ja pitää vastineita olennaisilta osin riittävinä.

3. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

3.1 Tekninen lautakunta

Käyttötalouden toteutuminen toimielimittäin (ilman liikelaitosta ja rahoitusosan tilejä)
SITOVAT MÄÄRÄRAHAT TOIMIELIMITTÄIN

	Ta	Ta-muutos	Toteutuma 2020	Jäljellä	Toteutuma%	Toteutuma 2019 (kk)	Tilinpäätös 2019	Toteutuman muutos %
500 Tekninen lautakunta								
5000 Tekninen toimi								
Tuotot	5676486	32000	5406298,82	302187	94,7	5880183	5880183	-8,1
Kulut	-6663873	-122011	-6209863,32	-576021	91,5	-6446001	-6446001	-3,7
Netto	-987387	-90011	-803564,5	-273834	74,6	-565818	-565818	42

Tarkastuslautakunnan arviointi koskien teknisen toimen talousarvion toteutumista: Teknisen toimen talousarvio toteutui nettomääräisesti 273,8 tuhatta euroa alijäämäisenä toteutuman ollessa 74,6 %. Kyseinen lautakunta on kuitenkin sitovuustasoiltaan brutto-sitovuudessa tulot ja menot erikseen. Tarkastuslautakunta toteaa, että menobudjetin alitus 576 tuhatta euroa, johtuu olennaisilta osin Oulaisten Kuitu Oy:n kuituverkkoinvestoinnin ja siihen liittyvän kaupungin rahoitusosuuden siirtymisestä vuodelle 2021. Tämä seikka huomioiden teknisen toimen kokonaismenot ja tulot sekä siihen liittyvät investoinnit ovat toteutuneet pääosin talousarvion puitteissa.

Investoinnit

Toimielin	Tekninen lautakunta
Vastuualue	Investoinnit

TOIMINTA-AJATUS

Kiinteistöjen ja kunnallistekniikan rakentaminen hoidetaan ammattimaisesti, laadukkaasti ja taloudellisesti. Osa investoinneista hoidetaan omana työnä ja osa ostetaan ostopalveluina. Hankinnoissa investoinnit kilpailutetaan hankintalain mukaisesti.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOS JA SEN VAIKUTUS TOIMINTAAN (tapahtunut, odotettavissa oleva, esim. väestönmuutos (+/-), asiakaskunnan muutokset, lainsäädäntömuutokset, muutokset toimintatavoissa)

Ei muutoksia

TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Tavoitteet (määrä-, laatu-, sisältö-tavoitteet)	Seuranta	Toteutuma (toimintakertom.)
Hankinnat suoritetaan hinnaltaan halvimman tai kokonaistaloudellisesti kilpailuttamalla hankintalain mukaisesti.	tarjouksia pyritään pyytämään vähintään kolmelta tarjoajalta cloudian kautta.	Tekninen lautakunta	Toteutui pääosin tavoitteen mukaisesti (avoimena tarjouspyyntönä). Urheilukentän huoltorakennukseen tuli vain 1 tarjous.

RESURSSIT

Resurssit	nykyinen	tarve/arvioitu muutos
henkilöstöresurssit	tekninen johtaja, kiinteistöpäällikkö, kunta-tekniikan päällikkö, työpäällikkö	Ei muutosta.
tilat		
laitteet, välineet, ohjelmat jne.		

Tarkastuslautakunnan arviointi koskien investointien tehtäväaluetta: Tarkastuslautakunta tiedustelee urheilukentän huoltorakennuksen kilpailutukseen ja yleensäkin tähän teemaan liittyen sitä, onko kilpailutusprosessissa / tarjouspyyntöjen lähettämisessä ja tiedottamisessa parannettavaa, jotta tarjoustavoitteet saataisiin tavoitteiden mukaisesti täytettyä (vähintään kolme tarjousta). Mikäli kyllä, niin minkälaisia parannukset olisivat käytännössä ja tullaanko toimintaa tämän osalta kehittämään jatkossa?

Kaavoitus

Toimielin	Tekninen lautakunta
Vastuualue	Kaavoitus

TOIMINTA-AJATUS

Kaavoitustoiminnan päätavoitteena on riittävästä tontti- ja raakamaavarannosta sekä viihtyisästä ja tarkoituksenmukaisesta asuin- ja elinympäristöstä huolehtiminen.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOS JA SEN VAIKUTUS TOIMINTAAN (tapahtunut, odotettavissa oleva, esim. väestönmuutos (+/-), asiakaskunnan muutokset, lainsäädäntömuutokset, muutokset toimintatavoissa)

Vaativin kaavoitustyö ostetaan konsultilta.

TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Tavoitteet (määrä-, laatu-, sisältö-tavoitteet)	Seuranta	Toteutuma (toimintakertom.)
Monipuolisen pientalotonttitarjonnan turvaaminen eri puolilla keskustaajamaa ja myös haja-asutusalueella	Vapaita pientalotontteja on kaupungin maalla - keskustassa 50 - haja-alueella 5	Tekninen lautakunta	Vapaita pientalotontteja on keskustassa 50 kpl ja haja-alueella 1 kpl
Tuulivoimaosayleiskaava Karahka	Tavoitteena noin 25-30 tuulivoimalaitosta, yleiskaavatyötä jatketaan rinnan YVA:n kanssa	Tekninen lautakunta	Karahkan tuulivoimayleiskaava etenee
Oulaistenkadun, Eliaksentien ja Matkanivantie välisen alueen asemakaavoitus	AP -alueeksi, maankäytösopimuksen tekeminen	Tekninen lautakunta	Ei jatkettu
Asemakaavan muutos entisen Sunhotelliin osalta	Alueen kehittäminen, kaavoitustyötä jatketaan	Tekninen lautakunta	Ei jatkettu
Keskustan osayleiskaavan päivitys	Kaavoitustyötä jatketaan	Tekninen lautakunta	24.8.2020 kaavan osittainen voimaantulo
Mahdollinen Kivisenkankaan kaupunginosan asemakaavan muutos	Kantatie 86:n varren teollisuustonttien laajennus ja risteysalueen liiketontin asemakaavan muutos	Tekninen lautakunta	Ei toteutunut

RESURSSIT

Resurssit	nykyinen	tarve/arvioitu muutos
henkilöstöresurssit	tekninen johtaja 0,25 htv kiint.rek.hoitaja 0,60 htv yhteensä 0,85 henkilön työpanos	Yleiskaavoitus edellyttää lisäksi konsultin käyttöä, samoin vaativimmat asemakaavan muutokset.
laitteet, välineet, ohjelmat jne.	Suurtulostin YT – Cad (kaavasovellus) M-Color, MapInfo	

TUNNUSLUVUT

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA/TP 2020	TA 2021	TS 2022
Myyty tontteja (kpl)	2	10	5/5	5	5
Hankittu raakamaata (ha)	4	15	15/4	15	15
Vahvistettu uusia asemakaavoja ja kaavamutoksia	0	3-5	2-3/0	2-3	2-3

Tarkastuslautakunnan arviointi koskien kaavoituksen tehtäväaluetta: Tarkastuslautakunta tiedustelee lisäselvityksenä, miksi tavoitteiden asetannassa olleita asemakaavamuutoksia ei jatkettu, ja että tullaanko niitä jatkamaan lähitulevaisuudessa. Kyseiset kohdat on ympyröity edellä punaisella.

Puistot ja yleiset alueet

Toimielin	Tekninen lautakunta
Vastuualue	Puistot ja yleiset alueet

TOIMINTA-AJATUS

Kaava-alueilla olevien puistojen ja yleisten alueiden sekä torin kunnossa- ja puhtaanapito. Puistoissa olevien leikkikenttien käyttöturvallisuudesta huolehtiminen. Kunnossapito omana työnä omalla kalustolla, lumi- ja puhtaanapitotöissä käytetään ostopalveluja. Kurjenrannan uimarannan ja matonpesupaikan kunnossapito.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOS JA SEN VAIKUTUS TOIMINTAAN (tapahtunut, odotettavissa oleva, esim. väestönmuutos (+/-), asiakaskunnan muutokset, lainsäädäntömuutokset, muutokset toimintatavoissa)

Leikkivälinedirektiivien määräysten mukaisesti kalusteiden uusimista vuosittain. Kaava-alueiden lisääntyessä puistojen määrä ja pinta-ala kasvaa.

TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Tavoitteet (määrä-, laatu-, sisältö-tavoitteet)	Seuranta	Toteutuma (toimintakertom.)
Puistojen kunnossapito viherympäristöliiton luokituksen mukainen II-taso	Tavoitteiden toteutuminen talousarvion puitteissa. Matonpesupaikka säilytetään maksullisena. VL-alueet leikataan kerran kesässä. Puistometsien hakkuiden jatkaminen ostopalveluna.	Tekninen lautakunta	Matonpesupasseja myyty 125 kpl Kesäkukka-astioita lisättiin 15 kpl Rantapuiston ja veturiapuiston alueet kunnostettiin. Puistometsien hakkuita siirrettiin huonojen korjuuolosuhteiden vuoksi.
Leikkipaikkojen turvallisuus (EU-direktiivit)	Leikkipaikkoja 39 kpl, kuntotarkastus kaksi kertaa kesässä. Leikkipaikoista laaditaan kunnossapito-ohjelma ja paikkoja keskitetään paremmin sekä vähällä käytöllä olevia poistetaan käytöstä. Turvallisuusasiakirjat ajantasalle.	Tekninen lautakunta	Leikkikentät huollettiin ja osa kalusteista jouduttiin purkamaan pois, 2021 tehdään selvitys leikkikenttäverkosta. Turvallisuusasiakirjojen päivitys jatkuu.
Torialue	Torin käyttöasteen lisääminen siisteyttä ylläpitämällä	Tekninen lautakunta	Torialue pestiin keväällä, Käyttöaste on heikko osittainen toritoimikunnan toiminnan puuttumisesta johtuen.
Kurjenranta	Uimarannan kunnossapito ympäristölaboratorion vaatimusten mukaisesti omana työnä, uimarannanvesinäyte kolme kertaa kesässä	Tekninen lautakunta	Kurjenrannan kioskia pyöritytti 4H-toiminta, nurmikoon leikkua oli omassa hoidossa. Ympäristöpalvelut Helmi otti vesinäytteet kolme kertaa kesässä.

RESURSSIT

Resurssit	nykyinen	tarve/arvioitu muutos
henkilöstöresurssit	4 vakituista, 2 tukityöllistettyä ja 16 koululaista	vähintään nykyinen taso
tilat		
laitteet, välineet, ohjelmat jne.	Suurtehaleikkureita 3 kpl, ajoleikkureita 3 kpl	Ajoleikkureiden uusiminen n. 1500 ajotunnin välein

TUNNUSLUVUT

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA/TP 2020	TA 2021	TS 2022
	-113 394	-106 027	131 717/134 737	-98 500	-98 500

Tarkastuslautakunnalla ei ole puistojen ja yleisten alueiden tehtäväalueelle tarkennettavia kysymyksiä. Tarkastuslautakunta on pannut merkille panostukset puistojen ja yleisten alueiden siistiyteen ja viihtyvyyteen ja on tyytyväinen tästä positiivisesta kehityksestä.

Rakennusvalvonta

Toimielin	Valvonta- ja lupalautakunta
Vastuualue	Rakennusvalvonta

TOIMINTA-AJATUS

Rakennusvalvonnan tehtävänä on myöntää luvanvaraiseen rakennustyöhön tarvittavat luvat, suorittaa luvanvaraisten töiden tarkastuksia/katselmuksia, huolehtia rakentamisen ohjauksesta ja neuvonnasta sekä maisemakuvan valvonnasta. Muita tehtäviä ovat mm. rakennustietojen tuottaminen rakennus- ja huoneistorekisteriin, poikkeusrakentamisen ohjaus ja lausunnot.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOS JA SEN VAIKUTUS TOIMINTAAN (tapahtunut, odotettavissa oleva, esim. väestönmuutos (+/-), asiakaskunnan muutokset, lainsäädäntömuutokset, muutokset toimintatavoissa)

Suuri osa naapurikunnista ovat ottaneet käyttöön lupapisteen, eli sähköisen luvanhuojelman. Monet ammattirakentajat käyttävät sitä, ja siitä on tullut paljon kyselyä. Läheisesti siihen liittyy myös sähköinen arkistointi. Luvan hakemisen turhan byrokratian karsiminen on suunnittelussa, miten sitä voitaisiin sujuvoittaa siten, että päätökset olisivat lainmukaisia.

TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Tavoitteet (määrä-, laatu-, sisältö-tavoitteet)	Seuranta	Toteutuma (toimintakertom.)
Laillisten lupapäätösten aikaansaaminen ja toimiva ohjaus ja neuvonta. Tarkastukset ja katselmukset suoritetaan. Rakennushankeilmoitusten tiedot	Lupahakemusten käsittely ja lausuntopyynnöt aloitetaan 3 pv. kuluessa. Lupapäätös annetaan 2 viikon, viimeistään 4 viikon kuluessa. Katselmukset suoritetaan 6 päivän kuluessa.	Valvonta- ja lupalautakunta	Lupahakemusten käsittelyssä ja katselmusten pitämisessä on pääsääntöisesti päästy tavoitteisiin. Rakennushankkeiden tiedot on ilmoitettu suunnitellusti. Lupapiste ohjelman kilpailijalla, asi-

ilmoitetaan maistraattiin ja väestörekisterikeskukseen. Kuntaan uusi ajantasainen rakennusjärjestys	Selvitetään sähköisen rakennuslupamenettelyn mahdollisuuksia sekä hyötyjä. Pyritään ottamaan palvelu käyttöön vuoden 2020 aikana. Rakennusjärjestyksen uusiminen vuoden 2021 aikana		oin.fi/ CGI:n ohjelman kehitys on viimeisien tietojen mukaan hidastunut ratkaisevasti ja ohjelman valmistuminen voi viivästyä useammalla vuodella. Lupapisteen hinnoittelu on muuttunut kuukausihinnoitteluksi ja paremmaksi toimintatavaksi. Talousarvio sisältää varauksen sähköistä rakentamis- ja ympäristölupien hakupalvelua varten, joten tavoitteena on, että sähköinen lupajärjestelmä on käytössä vuoden 2021 loppuun mennessä. Rakennusjärjestyksen uusiminen on alkanut ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma on laadittu. Tavoitteena on, että kuulutus uuden rakennusjärjestyksen voimaantulosta on alkuvuodesta 2022.
Lausunnot -rakennuksista -suunnittelutarvealue -ranta-alue ja poikkeamine	1,5 viikon kuluessa 2 viikon kuluessa 4 viikon kuluessa	Valvonta- ja lupalautakunta	Tavoitteisiin päästy.
Rakentamisen laatu: – pätevät suunnittelijat – vastaavat työnjohtajat – työmaapöytäkirja – käyttö- ja huolto-ohje – asuin- ja työpaikkarakennusten aloituskokoukset.	Jokaisessa luvassa on vastaava työnjohtaja ja työmaapöytäkirja sekä pätevät suunnittelijat. Kaikki aloituskokoukset pidetään ja käyttö- ja huolto-ohjeet laaditaan.	Valvonta- ja lupalautakunta	Pienissä kohteissa joitakin puutteita, muuten on tavoitteisiin päästy.
Rakennusvalvonta suljetaan kesäksi. Ainoastaan kiireellisiä katselmuksia ja valvontatehtäviä.	Toimistojen sulkemisen aikana kiireiset valvontatehtävät suoritetaan tarvittaessa. Lupapäätöksiä ei tehdä.	Valvonta- ja lupalautakunta	Tavoitteisiin ei päästy.
Sähköiseen rakennuslupajärjestelmään, lupapisteeseen siirtyminen	Asiakkaat voisivat hakea rakentamisen luvat sähköisesti netissä. Sähköinen arkistointi	Valvonta- ja lupalautakunta	Tavoitteeseen ei olla päästy.

RESURSSIT

Resurssit	nykyinen	tarve/arvioitu muutos
henkilöstöresurssit	1 + lupasihteerin työt on jaettu kahdelle ihmiselle: Toimistosihteerille sekä kiinteistörekisterinhoitajalle	Sama
tilat	1 ½ huonetta	Sama
laitteet, välineet, ohjelmat jne.	1 tietokone/henkilö Lisäksi tabletit: 1 kpl rakennustarkastajalle ja 1 kpl/valvonta- ja lupalautakuntalainen	Sähköiseen lupajärjestelmään ja arkistointiin siirtyminen

TUNNUSLUVUT

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA/TP 2020	TA 2021	TS 2022
Lupia	112	116	110 / 110	110	110
Menoista katetaan	36 %	22 %	30 %/ 75 %	30 %	30 %
Korjausavust.	ARAlla	ARAlla	ARAlla	ARAlla	ARAlla
Energia avust.	ARAlla	ARAlla	ARAlla	ARAlla	ARAlla

Tarkastuslautakunnan arviointi: Tarkastuslautakunta tiedustelee, onko rakennusvalvonnan sulkeminen **kesäksi** sellainen tavoite, joka on järkevä säilyttää tulevaa ajatellen, kun rakentaminen kuitenkin yleisesti ottaen painottuu kevät-kesä-syysy-akselille. Onko siis niin, että tähän tavoitteeseen ei päästy juuri tästä rakentamisen kausiluonteisuudesta johtuen? Tarkastuslautakunta tiedustelee myös, minkä vuoksi sähköisen rakennuslupajärjestelmän tavoitteisiin ei päästy?

3.2 Perusturvalautakunta

Käyttötalouden toteutuminen toimielimittäin (ilman liikelaitosta ja rahoitusosan tilejä) SITOVAT MÄÄRÄRAHAT TOIMIELIMITTÄIN

	Ta	Ta-muutos	Toteutuma 2020	Jäljellä	Toteutuma%	Toteutuma 2019 (kk)	Tilinpäätös 2019	Toteutuman muutos %
300 Perusturvalautakunta								
3000 Perusturvan hallinto								
Tuotot	466480	0	468279,59	-1800	100,4	512919	512919	-8,7
Kulut	-507730	-1202	-472040,29	-36892	92,8	-742410	-742410	-36,4
Netto	-41250	-1202	-3760,7	-38691	8,9	-229491	-229491	-98,4
3100 Terveydenhuolto								
Tuotot	1765637	0	1680013,76	85623	95,2	1940476	1940476	-13,4
Kulut	-9210574	-42062	-9503986,17	251350	102,7	-9469720	-9469720	0,4
Netto	-7444937	-42062	-7823972,41	336973	104,5	-7529243	-7529243	3,9
3200 Sairaanhoido								
Tuotot	52000	0	45292,04	6708	87,1	54734	54734	-17,3
Kulut	-9680870	0	-9567075,21	-113795	98,8	-9979151	-9979151	-4,1
Netto	-9628870	0	-9521783,17	-107087	98,9	-9924417	-9924417	-4,1
3300 Sosiaalityö								
Tuotot	3727056	55500	3650423,19	132133	96,5	3414595	3414595	6,9
Kulut	-17773744	-189302	-18439364,86	476319	102,7	-17051886	-17051886	8,1
Netto	-14046688	-133802	-14788941,67	608452	104,3	-13637291	-13637291	8,4
300 Perusturvalautakunta yhteensä								
Tuotot	6011173	55500	5844008,58	222664	96,3	5922725	5922725	-1,3
Kulut	-37172918	-232566	-37982466,53	576983	101,5	-37243167	-37243167	2
Netto	-31161745	-177066	-32138457,95	799647	102,6	-31320442	-31320442	2,6

Perusturvalautakunta kokonaisuudessaan ylitti talousarvion nettona 799,6 tuhannella eurolla toteuman ollessa 102,6 %. Kyseinen lautakunta on sitovuustasoltaan brutto-sitovuudessa tulot ja menot erikseen. Tarkastuslautakunta tiedustelee, mitkä syyt vaikuttivat siihen, että terveydenhuollon menot ylittyivät 251,3 tuhatta euroa ja sosiaalityö ylitti menonsa 476,3 tuhatta euroa. Vai olivatko kyseiset menomäärärahat alun perinkin jo alibudjetoituja ja jos olivat niin miksi budjettia ei oltu valmisteltu realististen meno-odotusten mukaisesti?

Kaupungin toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (Kuntalaki 13:110.5). Toimielin ei saa ylittää sille talousarviossa osoitettua määrärahaa, ja mikäli määräraha osoittautuu riittämättömäksi, talousarviota on muutettava. Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle siten, että valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa. Tällaisia poikkeustapauksia ovat esimerkiksi oleelliset kunnan rahoitustarpeeseen vaikuttavat muutokset (Kuntaliiton hallintosääntö 2016, § 64).

Tarkastuslautakunta tiedustelee miksi näin olennaisia talousarvion ylityksiä (terveydenhuollon ja sosiaalityön ylitykset) ei ole viety ajoissa kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi?

Tarkastuslautakunta haluaa myös tarkentaa perusturvalautakunnan tavoitteiden saavuttamista kaupungin tilinpäätöksessä. Tarkastuslautakunnan mielestä perusturvalautakunnan tavoitteiden saavuttamisosiossa tulisi selkeämmin tulla ilmi se, saavutettiinkö tavoitteet vai ei. Mikäli tavoite on ollut taloudellinen / mitattavissa oleva, siitä tulisi olla jatkossa esitettynä selkeä toteuma, jotta lautakunnan tavoitteiden saavuttaminen olisi selkeästi arvioitavissa. Osittain näin oli tehtykin, mutta myös puutteita tässä esitystavassa on havaittu. Yhtenä esimerkkinä on, että muun laitoshoidon toteuma -kohta ei kerro toteumaa vaan sen miten tavoite saavutetaan.

TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Tavoitteet (määrä-, laatu-, sisältö-tavoitteet)	Seuranta	Toteutuma (toimintakertom.)
Muun laitoshoidon	Perhekuntoutus osana lastensuojelun tukitoimia.	Perusturvalautakunta	Hankitaan asiakastarpeen mukaan.

Tarkastuslautakunnan mielestä voi olla suositeltava tarkastella perusturvalautakunnan tavoitteiden asettamista ja varmistua siitä, että tavoitteet ovat realistisesti saavutettavissa ja niiden toteumaa voidaan seurata. Tämä myös motivoi henkilökuntaa ja vastuunalaisia henkilöitä tavoitteiden saavuttamisessa, kun ne ovat konkreettisesti saavutettavissa ja mitattavissa. Tavoitteiden asettaminen ja ideaalimaailma tulee erottaa toisistaan, kun mietitään vuodelle asetettuja tavoitteita ja niiden saavuttamista. Tarkastuslautakunta haluaisikin kuulla perusturvalautakunnan tavoitteiden asetannasta, niiden seurannasta ja realistisesta saavuttamisesta.

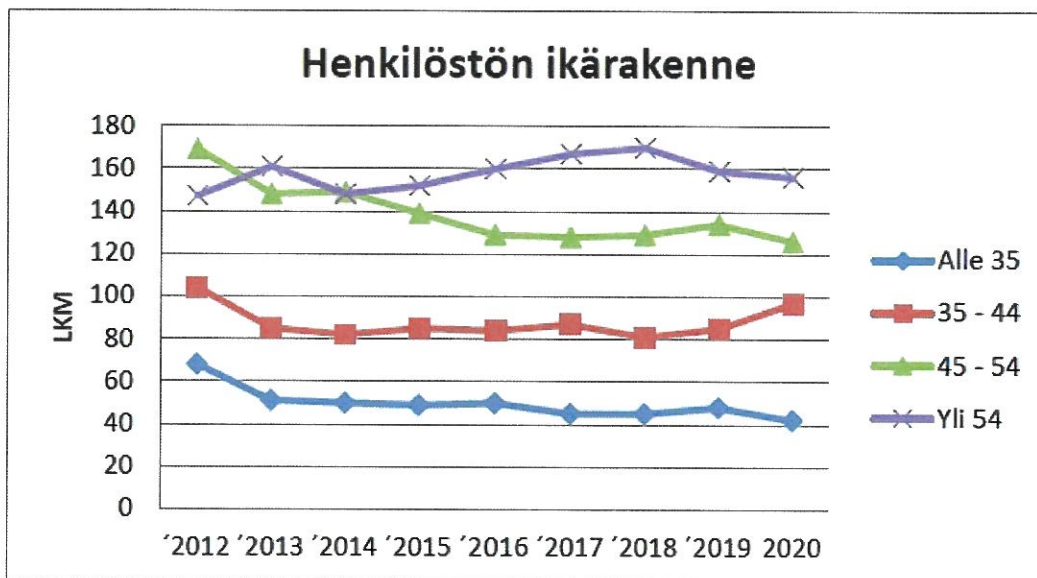
4. HENKILÖSTÖ

Henkilöstön määrä kasvoi 19 henkilöllä verrattuna edelliseen vuoteen ollen 625 henkilöä; henkilöstön määrä laski vakinaisen henkilöstön osalta viidellä henkilöllä, mutta kasvoi määräaikaisten osalta 24 henkilöllä. Henkilöstömenot sivukuluineen olivat yhteensä 25,8 milj. euroa, joka on 6,4 % korkeammalla tasolla kuin edellisvuonna. Henkilöstön sairauslomapäivien määrä kasvoi 1 114 päivää (toteuma 10 746 päivää). Sairauslomapäiviä pidettiin per henkilö 17,2 päivää vuoden aikana. Keskimääräinen luku on yhdeksän vuoden ajalta 13,8 päivää, joten sairauspäivät ovat olleet keskimääräistä korkeammalla tasolla vuonna 2020.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota sairauspäivien merkittävään kasvuun; henkilöstön hyvinvointiin ja ennaltaehkäisevään työhön tulee varata riittävät resurssit. Henkilöstön vaihtuvuudella ja työmotivaatiotasolla on merkittävä vaikutus kaupungin talouteen ja toimintaan.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä työhyvinvointikyselyn toteuttamista jatkuvana toimintana työhyvinvoinnin kehittämiseksi. Lisäksi pidetään tärkeänä, että tulokset puretaan auki yhteistyössä henkilöstön kanssa hallintokunnittain.

Tarkastuslautakunta tiedustelee myös sitä, minkälaisiin sairauskategorioiden sairauslomapäivät painottuvat ja onko niillä yhteys henkilöstön korkeaan ikärakenteeseen? Mikäli henkilöstön korkealla ikärakenteella ja sairauslomapäivien välillä on selkeä yhteys, niin onko tämä asia huomioitu työhyvinvoinnissa ja ennaltaehkäisevässä toiminnassa?

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 49 vuotta 31.12.2020.

Tarkastuslautakunta arvioi, että henkilöstön työhyvinvointiin ja perehdyttämiseen on edelleen kiinnitettävä huomiota toiminnallisten ja taloudellisten vaikutusten vuoksi.

5. KAUPUNGIN TALOUS JA TILINTARKASTUS

Kaupunginhallitus on allekirjoittanut tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen 30.3.2020. Tuloslaskelman toimintakate oli -50 milj. euroa ja vuosikate 4,7 milj. euroa. Vuosikate kattoi poistot 2,3 milj. euroa. Ylijäämäinen tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai siirtää taseeseen edellisten vuosien kertyneeseen yli- / alijäämään.

Positiivinen tulos mahdollisti investointivaruksen tekemisen vuodelle 2021, jolloin toteutetaan ELY-keskuksen hanke Lehtopään kevyenliikenteen väylän rakentamisesta. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 0,9 milj.euroa ja siitä Oulaisten kaupungin osuus on 50 % (0,45 milj.euroa). Hankkeen investointivaraus 0,45 milj.euroa on hyväksytty kaupunginvaltuuston päätöksellä 3.2.2021. Tämän lisäksi tehtiin 40 tuhannen euron varaus viemäriverkoston saneerausta varten, joka sisältyy viemärikelaitoksen investointisuunnitelmaan vuosille 2021-2025.

Vuoden 2020 tulos oli 2,3 milj.euroa ja tilikauden ylijäämä on poistoeron kirjauksen ja investointivarausten jälkeen 1,9 milj.euroa. Taseen kumulatiivinen ylijäämä on tilikauden tulos huomioiden yhteensä 3,8 milj. euroa.

Koronavuosi oli monin paikoin haasteellinen, mutta onneksi koronan vaikutukset jäivät kuitenkin odotettua vähäisemmiksi. Kaupungin toimintakertomuksen mukaan suorat koronakustannukset olivat n. 685 tuhatta euroa. Henkilöstökuluja muodostui yhteensä 82,3 tuhatta euroa, palvelujen ostoja 342 tuhatta euroa ja aineisiin ja tarvikkeisiin käytettiin 256,8 tuhatta euroa. Suurimmat kustannukset kohdistuivat perusturvalautakuntaan, yhteensä n. 601 tuhatta euroa. Vanhustenhuollon koronakustannukset olivat 280 tuhatta euroa, avo-terveydenhuollon kustannukset 165,4 tuhatta euroa ja vuodeosastohoidon kustannukset 72,4 tuhatta euroa. Sivistystoimeen kirjattiin koronakustannuksia 28,8 tuhatta euroa, tekniselle toimelle 25,4 tuhatta euroa ja yleishallintoon 15 tuhatta euroa. Suurimmat kustannuserät kohdistuivat koronasta aiheutuneisiin laboratorionäytteiden ottamiseen, suojavarusteisiin sekä desinfiointiaineisiin.

Tulopuolella valtiolta saatujen korotettujen valtionosuuksien ja lisärahoituspakettien turvin kaupungin tulosvuosi toteutui selvästi ylijäämäisenä. Oulaisten kaupungille valtionosuuksia kertyi 2020 vuonna 28,3 milj. euroa ja kasvua 4,1 milj. euroa (18,1 %) vuodesta 2019. Peruspalvelujen valtionosuudeksi muodostui 24,7 milj.euroa ja verotu-lomenetysten kompensaatiksi 3.6 milj. euroa. Maamme hallituksen neljännessä talousarviosta Oulaisiin myönnettiin lisäystä valtionosuuksiin 1 milj.euroa ja seitsemännessä talousarviossa 1 milj.euroa. Koronatuot olivat yhteensä noin 2 milj. € ja yhteisöveron korotus (10 %) huomioituna yhteensä 2,3 milj. €.

Kunnallisveron tuotto jäi talousarvioon nähden n. 0,6 milj. euroa matalammaksi ja kiinteistöveron tuotto n. 0,2 milj. euroa matalammaksi. Yhteisöveron tuotto ylitti talousarvion ja kertymä oli 0,3 milj. euroa korkeampi vuoteen 2019 verrattuna. Nousu johtui olennaisilta osin yhteisöveron jako-osuuden 10 % nostosta. Kiinteistöverotuksen joustava valmistuminen v. 2020 vaikutti kiinteistöverojen tilityksiin. Tämän vuoksi kiinteistöverotulojen toteutuma jäi myös Oulaisissa vajaaksi (tot. 91,3%, -184 tuhatta euroa) talousarvioon nähden, laskua -9,8 % vuodesta 2020 vuoteen 2019.

Oulaisten kaupungin konsernitilinpäätöksen tulos oli ylijäämäinen 2,7 milj. euroa ja konsernitaseen kertynyt ylijäämä 31.12.2020 on 7,8 milj. euroa. Tarkastuslautakunta edellyttää, että kaupunki käyttää omistajaohjausta tytäryhtiöidensä taloudellisen toiminnan valvomiseen sekä edellyttää tytäryhtiöiltä positiivista tuloskehitystä. Tytäryhtiöiden maksukyvyyn tulee säilyä omavaraisena.

Tarkastuslautakunta haluaa myös kiinnittää erityistä huomiota konsernin tytäryhtiön Oulaisten Amiraali Oy:n tilanteeseen. Yhtiön toimitusjohtajaa on kuultu tilikauden aikana, ja lukujen valossa yhtiön maksuvalmius on heikko ja tilikaudella myytyjen osakehuoneistojen (AsOy Oulaisten Mäntypuiston osakkeita) myyntitappiot antavat viitteitä siitä, että taseen sijoituksissa oleviin osakehuoneistoihin sekä rakennuksiin (rivi- ja kerrostalot) voi sisältyä yliarvostuksia. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kyseisen yhtiön maksuvalmiutta ja tasearvostuksia seurataan tulevalla tilikaudella, jotta yhtiö pysyy toimintakykyisenä, täyttää osaltaan kaupungin toiminnallisia tavoitteita asumisen järjestäjänä sekä täyttää myös kirjanpitolain mukaiset arvostusvaatimukset.

Kaupungissa on keväällä 2021 tehty sisäisen valvonnan havainto epäilyistä väärinkäytöksestä tai laiminlyönnistä teknisen lautakunnan alaisella tehtäväalueella. Selvitettävänä on laskujen asiataarkastus- ja hyväksymismenettely. Kaupunki on tehnyt asiasta tutkintapyyntöä poliisille tilinpäätöksen allekirjoittamispäivän (29.3.2021) jälkeen 12.4.2021. Asian keskeneräisyydestä johtuen kaupungille mahdollisesti aiheutuneen taloudellisen vahingon kokonaismäärä ei ole tiedossa. Muilta osin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta on järjestetty tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan asianmukaisesti.

Nykyisten kriisikuntakriteerien mukaan kunta katsotaan kriisikunnaksi, jos (KuntaL 118§) joku seuraavista edellytyksistä täytyy:

1. Kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää viimeistään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta TAI
2. Kuntakonsernin alijäämä euroa/asukas on viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa TAI
3. Kunnan rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:
 - a. Konsernin vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen;
 - b. Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 %-yksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
 - c. Kuntakonsernin lainamäärä per asukas ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla; JA
 - d. Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

Oulaisten kaupungin taseessa on 31.12.2020 kertyneitä ylijäämiä 3,8 milj. euroa tilikauden tuloksen siirron jälkeen. Kriisikuntakriteerit eivät täyty Oulaisten kaupungilla.

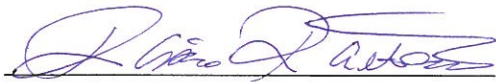
JOHTOPÄÄTÖS: Oulaisten kaupungilla ei ole talouden tasapainottamisveloitteita, koronavuodesta on selvitty kunniakkaasti ja tästä on hyvä jatkaa seuraavaan talousvuoteen. Kaupunginjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja ovat allekirjoittaneet johdon vahvistuskirjeen tilintarkastajalle 25.5.2021. Kaupungin tilintarkastaja on allekirjoittanut tilintarkastuskertomuksen 27.5.2021 ja yksityiskohtainen tarkastusraportti on esitelty tarkastuslautakunnalle 28.5.2021. Talousarvion sitovien tasojen seurantaan ja mahdollisten ylityksien vientiin valtuustolle kuntalain mukaisissa aikarajoissa (talousarviovuoden aikana ja sen jälkeen vain perustelluissa poikkeustapauksissa) tulee kiinnittää jatkossa erityistä huomiota.

Tarkastuslautakunta esittää valtuustolle tilinpäätöksen hyväksymistä, ja että kaupungissa ilmenneen epäilyllä väärinkäytöksen tai laiminlyönnin selvityksen keskeneräisyyden vuoksi tarkastuslautakunta ei ota kantaa vastuuvapauden myöntämiseen teknisen lautakunnan tehtäväalueen tilivelvollisille. Esitämme vastuuvapauden myöntämistä muille tilivelvollisille edellyttäen, että valtuusto hyväksyy tilintarkastuskertomuksen tarkastuksen tuloksina mainitun talousarviopoikkeaman.

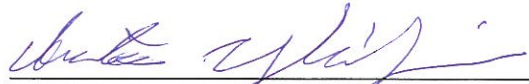
6. YHTEENVETO

Tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan toimintakertomus ja tilinpäätös antavat hyvän kokonaiskuvan valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta Oulaisten kaupungissa ja sen konsernissa vuodelta 2020. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat olennaisilta osin toteutuneet kun huomioidaan koronavuoden haastavuudet.

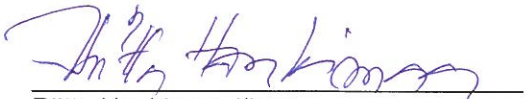
Oulaisissa 3/6 päivänä Kesä kuuta 2021

Raimo Räisänen, puheenjohtaja

Arto Ylikulju, varapuheenjohtaja

Riitta Honkimaa, jäsen

Merja Paavola, jäsen

Jorma Kortesoja, jäsen